

Dokument s plenarne sjednice

A8-0157/2018

2.5.2018

IZVJEŠĆE

o provedbi instrumenata ZPP-a za mlade poljoprivrednike u EU-u nakon reforme iz 2013.
(2017/2088(INI))

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj

Izvjestitelj: Nicola Caputo

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ..	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	8
MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE.....	24
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	31
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU	32

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Uvod

Ovo izvješće sadrži informacije o stanju provedbe postojećih mehanizama za mlade poljoprivrednike u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP). U njemu se iznosi nekoliko preporuka u vezi s politikama za poboljšanje aktualnog programa potpora i za pružanje pomoći mladim poljoprivrednicima da se suoče s glavnim preprekama pri ulasku u poljoprivredni sektor.

Glavni zaključci¹

1. Stvaranje prilika za mlađe i nove poljoprivrednike

1.1 Nastavak pružanja potpora za mlađe poljoprivrednike

Općenito se smatra da se aktualnim potporama novoj generaciji poljoprivrednika omogućuje ulazak u poljoprivredni sektor. U kontekstu novog ZPP-a nakon 2020., izvjestitelj preporučuje da se nastavi pružati potpora za instrumente ZPP-a za mlađe poljoprivrednike, a da se maksimalna razina financiranja poveća iznad 2 %. Nekoliko zemalja u kojima su provedene analize slučajeva izvijestilo je da potražnja za programima bespovratnih sredstava nadilazi ponudu, odnosno da nije bilo dovoljno raspoloživih sredstava da bi se financirale sve pozitivno ocijenjene prijave.

2. Poticanje mobilnosti zemljišta

Pristup zemljištu najveća je prepreka za nove poljoprivrednike u Europi, što je utvrđeno u nekoliko studija.² Pristup zemljištu ograničen je zbog slabe ponude zemljišta za prodaju ili zakup u mnogim regijama te zbog tržišnog natjecanja s drugim poljoprivrednicima, ulagačima i stambenim korisnicima. Problem pristupa zemljištu dodatno pogoršava aktualna struktura izravnih plaćanja koja destimulira prodaju i zakup zemljišta te potiče špekulacije sa zemljištem.

2.1. Preispitivanje strukture izravnih plaćanja

U okviru aktualne strukture izravnih plaćanja potrebno je minimalno aktivno korištenje zemljišta te se subvencije dodjeljuju prvenstveno na temelju vlasništva nad zemljištem. Postojeće se poljoprivrednike potiče da zadrže pristup zemljištu kako bi zadržali pristup subvencijama, ali ih se ne potiče na najbolju uporabu zemljišta. Izravnim se plaćanjima stariji poljoprivrednici koriste kao oblikom mirovine. Izvjestitelj preporučuje da se poveća razina aktivnosti potrebna za primanje plaćanja i da se subvencije usmjeravaju prema ostvarenju konkretnih rezultata (npr. proizvodnja posebnih ekoloških ili socijalnih dobara). Izvjestitelj dovodi u pitanje korist od dopuštanja kupnje i prodaje prava na subvencije odvojeno od

¹ Zaključci se temelje na istraživanju „Mladi poljoprivrednici – provedba politike nakon reforme ZPP-a iz 2013.“ koje je zatražio COMAGRI:

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU\(2017\)602006_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU(2017)602006_EN.pdf)

² Fokusna skupina EIP Agri o novim poljoprivrednicima https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/eip-agri_fg_new_entrants_final_report_2016_en.pdf

Mladi poljoprivrednici – provedba politike nakon reforme ZPP-a iz 2013.

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU\(2017\)602006_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU(2017)602006_EN.pdf)

zemljišta za koja su prvotno bila namijenjena. Ta praksa potiče ulagače, a ne poljoprivrednike, na gomilanje prava na subvencije, čime se umjetno povećava vrijednost zemljišta. EU bi državama članicama trebao dopustiti više slobode da reguliraju svoja zemljišna tržišta kako bi se ograničila kupnja zemljišta u investicijske (umjesto u proizvodne) svrhe. Važno je napomenuti da Europska komisija trenutačno proučava najbolje prakse za vanjski pristup poljoprivrednom zemljištu.

2.2. Preispitivanje „programa napuštanja poljoprivrednih djelatnosti” i ostalih poticaja za umirovljenje

Rezultati studije¹ upućuju na to da u mnogim državama članicama generacijsku obnovu i pristup mlađih poljoprivrednom zemljištu otežava kasno nasljeđivanje. U aktualnom ZPP-u nedostaju poticaji za starije poljoprivrednike da prenesu svoje poslovanje na mlađe generacije. Unatoč podvojenom iskustvu s „programom za prijevremeno umirovljenje” preporučuje se da se preispita provedba mjera kojima bi se stariji vlasnici zemljišta motivirali na prenošenje svojih poljoprivrednih gospodarstava na mlade poljoprivrednike. Te bi mjere mogле uključivati mirovinska pravila (na primjer, ograničavanje istovremenog pristupa državnim mirovinama i poljoprivrednim subvencijama za pojedince) i pružanje mogućnosti za umirovljenje starijih poljoprivrednika.

2.3. Potreba za preispitivanjem zahtjeva za siguran i dugoročan pristup zemljištu

Uspješno dobivena bespovratna sredstva mogu olakšati pristup zemljištu i ostalim izvorima financiranja. Nesklonost vlasnika zemljišta prema dugoročnom zakupu zemljišta predstavlja važnu prepreku u nekim regijama. Potrebna je veća fleksibilnost u pogledu dodjele sredstava, posebno kada je riječ o pristupu zemljištu, kako bi se maksimalnom broju novih poljoprivrednika omogućilo da se započnu baviti poljoprivrednim djelatnostima.

3. Rješavanje problema dodatnih prepreka pred novim poljoprivrednicima

U studiji² su također utvrđene sljedeće velike prepreke za nove poljoprivrednike: pristup kapitalu, niska profitabilnost i osposobljavanje/razvoj vještina. Ti su nalazi u skladu s onima iz zaključaka Fokusne skupine EIP Agri o novim poljoprivrednicima³.

3.1. Povećanje pristupa privatnom kapitalu

Mladi poljoprivrednici koji preuzimaju postojeća poljoprivredna gospodarstva ili novi poljoprivrednici koji osnivaju vlastita mogu iskoristiti finansijska sredstva u okviru drugog stupa. Dodatna finansijska sredstva moraju se dobiti od privatnih zajmodavaca. Pristup tim dodatnim finansijskim sredstvima nije dovoljan i predstavlja jednu od glavnih prepreka za početak bavljenja poljoprivredom. Stoga se preporučuje poboljšanje pristupa financiranju. To bi se moglo ostvariti s pomoću subvencioniranih kamatnih stopa na zajmove za nove poljoprivrednike. Mogućnosti za razvoj ciljanih finansijskih instrumenata na nacionalnoj razini dostupne su u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR). Na primjer, Italija je nedavno uvela finansijski instrument kojim se olakšava pristup finansijskim sredstvima i ulaganjima u mala i srednja poduzeća u području proizvodnje, prerade i

¹ Mladi poljoprivrednici – provedba politike nakon reforme ZPP-a iz 2013.

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU\(2017\)602006_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU(2017)602006_EN.pdf)

² Mladi poljoprivrednici – provedba politike nakon reforme ZPP-a iz 2013.

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU\(2017\)602006_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU(2017)602006_EN.pdf)

³ Fokusna skupina EIP Agri o novim poljoprivrednicima: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/eip-agri_fg_new_entrants_final_report_2016_en.pdf

distribucije poljoprivrednih proizvoda (u osam regija). Slične mjere potpore mogile bi biti usmjerene na mlade i nove poljoprivrednike. Potporama za stabilizaciju prihoda ili osiguranjem zajmova za nove poljoprivrednike (npr. radi rješavanja pitanja varijabilnosti profita) također bi se smanjili rizici povezani s fluktuacijama cijena sirovina i s gomilanjem dugova. „Skupnom” uredbom, koja će se početi primjenjivati u siječnju 2018., pružit će se mogućnosti za osiguranje u slučaju mraza, suše i poplava, kao i instrumenti za stabilnost prihoda u svrhu rješavanja tržišnih rizika.

3.2. Povećanje poslovnih vještina za nove i mlade poljoprivrednike

U okviru aktualnih mjera postoji naknada za financiranje savjetodavnih usluga za mlade poljoprivrednike. Kada je ta mogućnost iskorištena, te su usluge bile dobro primljene i dovelе su do novog razvoja vještina i uspostavljanja održivih poslovnih planova. Međutim, trenutačno se većina izravnih potpora za nove poljoprivrednike pruža na temelju programa bespovratnih sredstava za početni kapital, pri čemu se u obzir uzimaju lokacija poljoprivrednog gospodarstva, veličina planiranog poslovanja i otvaranje dodatnih radnih mesta itd. Potrebno je novim i mladim poljoprivrednicima osigurati dodatno osposobljavanje, osobito u područjima poslovnog upravljanja i finansijskih vještina. Izvjestitelj preporučuje uravnoteženje potpora kako bi se povećala sredstva za savjetodavne usluge i prilike za osposobljavanje. Izvjestitelj također preporučuje da te mogućnosti osposobljavanja budu dostupne prije pokretanja pristupa službenim potporama za nove poljoprivrednike (tj. za potencijalne i stvarne nove poljoprivrednike koji su u postupku izrade poslovnih planova). Time će se novim poljoprivrednicima omogućiti da se na odgovarajući način pripreme za nove odgovornosti povezane s pokretanjem novog poljoprivrednog gospodarstva i da se dobro upoznaju s njima. U okviru osposobljavanja za poslovni razvoj trebalo bi se baviti pitanjima profitabilnosti kako bi postojeći i potencijalni novi poljoprivrednici mogli identificirati odgovarajuće tržišne prilike. Pristup poslovnom osposobljavanju za mlade trebao bi općenito olakšati gospodarski razvoj ruralnih područja. Mladi i novi poljoprivrednici koji započinju poslovanje u poljoprivrednom sektoru trebaju više informacija o upravljanju i tehničkim aspektima poljoprivrede, isto kao i pristup dijeljenim primjerima dobre prakse. U studiji¹ je istaknuto da poljoprivrednici u velikoj mjeri cijene savjetodavne usluge prilagođene situaciji na poljoprivrednom gospodarstvu. U sklopu savjetodavnih usluga trebali bi se kombinirati tehnički aspekti poljoprivrede, kao i administrativni i finansijski aspekti povezani s postojećim politikama.

3.3. Potpora za planiranje nasljeđivanja

Izostanak planiranja u pogledu nasljeđivanja prepoznat je u svim studijama slučaja. Trenutačno su osposobljavanja usmjerena na nove poljoprivrednike, a ne na cijela obiteljska gospodarstva. S obzirom na prosječnu dob poljoprivrednika, planiranje nasljeđivanja relevantno je za većinu poljoprivrednih gospodarstava. Može se očekivati da će se pružanjem savjeta o poslovnom planiranju, i posebno o planiranju nasljeđivanja, povećati brzina postupaka nasljeđivanja i opća gospodarska održivost europskih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

4. Administrativno postupanje u vezi s provedenim mjerama

¹ Mladi poljoprivrednici – provedba politike nakon reforme ZPP-a iz 2013.

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU\(2017\)602006_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602006/IPOL_STU(2017)602006_EN.pdf)

Potrebno je smanjenje administrativnih prepreka za mlade i nove poljoprivrednike. Unatoč tome što su dionici pozitivno ocijenili provedene mjere, potrebno je smanjiti administrativne postupke koji se odnose na postojeće mjere za mlade poljoprivrednike. Opći je dojam da je cjelokupna administracija za izravna plaćanja i mjere programa ruralnog razvoja složena, posebno za nove poljoprivrednike koji nisu upoznati sa sustavom plaćanja. Preporučuje se smanjenje administrativnog tereta za nove poljoprivrednike uz pomoć jednostavnije administracije (slično kao i u programu za male poljoprivrednike u kojem je pojednostavljen sustav plaćanja i poboljšan pristup poljoprivrednih gospodarstava ZPP-u).

Također se predlaže da se poljoprivrednicima omogući veća fleksibilnost kako bi svojim poslovnim planovima mogli odgovoriti na promjene uvjeta na tržištima. Trebalо bi razmotriti promjene u pogledu plaćanja obroka (kalendar plaćanja mogao bi se koristiti kako bi se poljoprivrednicima bespovratna sredstva isplaćivala u skladu s finansijskim planom, umjesto *ex post* plaćanja).

5. Novi oblici potpore

5.1. Razmjena praktičnog znanja

Trebalо bi razmotriti posebnu mjeru potpore za inovativne pristupe u pogledu oglednih slučajeva kako bi se privukli novi i poduprli mlađi poljoprivrednici tijekom nasljeđivanja poljoprivrednih gospodarstava. Važno je napomenuti da postoji novi projekt u okviru Obzora 2020. naslovлен NEWBIE – New Entrant netWork: poslovni modeli za inovacije, poduzetništvo i otpornost u europskoj poljoprivredi (2018. – 2021.), kojim će se uspostaviti mreža novih poljoprivrednika diljem Europe i pritom potaknuti razmjena praktičnih iskustava i mogućnosti za razvoj poslovanja.

5.2. Cilj: posebni oblici i razmjeri poljoprivrednih djelatnosti

Novi poljoprivrednici vjerojatnije će započeti s usko specijaliziranim poljoprivrednim djelatnostima manjih razmjera. To je odraz problematičnog pristupa zemljištu i poteškoća u prikupljanju dovoljnog kapitala kako bi se mogli natjecati na tržištima na kojima je važna veličina gospodarstva.

Zaključci i preporuke

Izvjestitelj smatra da bi se trebale primijeniti sljedeće ključne političke preporuke:

- Preporučuje da se pružanje potpore za instrumente ZPP-a za mlade poljoprivrednike nastavi, a da se maksimalna razina financiranja poveća iznad 2 %.
- Pristup zemljištu predstavlja veliku prepreku za mlade i nove poljoprivrednike. Rješavanje tog problema zahtijeva ponovnu ocjenu programa izravnih plaćanja i stvaranje poticaja za starije poljoprivrednike da prenesu svoja poljoprivredna gospodarstva na mlađe generacije.
- Preporučljivo je usredotočiti se na smanjivanje dodatnih prepreka za mlade poljoprivrednike, kao što su pristup kapitalu, nedostatak poslovnih vještina i nedostatak planova nasljeđivanja.

- Također se predlaže da se smanje administrativna opterećenja te poljoprivrednicima u EU-u pruži više fleksibilnosti kako bi svojim poslovnim planovima odgovorili na promjene na tržištim.
- Treba uzeti u obzir nove oblike potpore, posebno one s naglaskom na inovativnim načinima razmjene znanja.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi instrumenata ZPP-a za mlade poljoprivrednike u EU-u nakon reforme iz 2013. (2017/2088(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 2017/2393 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1305/2013 o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), Uredbe (EU) br. 1306/2013 o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike, Uredbe (EU) br. 1307/2013 o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike, Uredbe (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i Uredbe (EU) br. 652/2014 o utvrđivanju odredaba za upravljanje rashodima koji se odnose na prehrambeni lanac, zdravlje i dobrobit životinja te na biljno zdravstvo i biljni reproduksijski materijal³,
- uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Mladi poljoprivrednici: provedba politike nakon reforme ZPP-a iz 2013.” koju je naručio Resorni odjel B Europskog parlamenta – Strukturna i kohezijska politika, predstavljenu 23. studenoga 2017. na sjednici COMAGRI-ja,
- uzimajući u obzir saslušanje na temu „Provedba mjera za mlade poljoprivrednike nakon reforme ZPP-a iz 2013.” održano 23. studenoga 2017.,
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 10/2017 naslovljeno „Potporu EU-a mladim poljoprivrednicima potrebno je bolje usmjeriti kako bi se potaknula djelotvorna generacijska obnova”,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. travnja 2017. naslovljenu „Aktualno stanje koncentracije poljoprivrednih zemljišta u EU-u: kako poljoprivrednicima olakšati pristup zemljištu⁴,
- uzimajući u obzir studiju Europskog vijeća mlađih poljoprivrednika (CEJA) pod

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 487.

² SL L 347, 20.12.2013., str. 608.

³ SL L 350, 29.12.2017., str. 15.

⁴ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0197.

nazivom „Mladi poljoprivrednici od ključne su važnosti u okviru budućeg ZPP-a”, objavljenu 17. svibnja 2017.,

- uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora regija naslovljeno „Potpora mladim europskim poljoprivrednicima” (NAT-VI/012, 2017),
- uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj i mišljenje Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A8-0157/2018),
 - A. budući da je u EU-u samo oko 6 % od ukupnog broja upravitelja poljoprivrednih gospodarstava mlađe od 35 godina, dok ih je više od polovice starije od 55 godina, te da među državama članicama postoje velike razlike;
 - B. budući da se te brojke nisu znatno izmijenile tijekom posljednjeg desetljeća, a postotak mlađih poljoprivrednika se smanjuje i starenje poljoprivrednog stanovništva postaje veliki problem; budući da se situacije generacijske obnove u poljoprivredi znatno razlikuju među državama članicama, zbog čega je potreban fleksibilan i diversificirani pristup;
 - C. budući da se poljoprivrednim razvojem, koji se podupire u okviru ZPP-a, već više od 50 godina svugdje potiče širenje, koncentracija poljoprivrednih gospodarstava kao i snažna kapitalizacija proizvodnih sredstava, što je dovelo do toga da se neka gospodarstava teško mogu prenijeti na mlade i/ili su im slabo dostupna zbog iznosa kapitala potrebnog za njihovo preuzimanje;
 - D. budući da je starenje stanovništva koje se bavi poljoprivredom posebno izraženo u sektorima stočarstva, a ponajviše u sektoru ovčarstva i kozarstva, zbog postojećih ograničenja u vezi s ekonomskom profitabilnošću tih sektora;
 - E. budući da se u razdoblju od 2007. do 2013. ukupan broj mlađih poljoprivrednika u EU-u smanjio s 3,3 na 2,3 milijuna te da se površina poljoprivrednih gospodarstava kojima upravljaju mlađi poljoprivrednici tijekom tog istog razdoblja smanjila s 57 na 53 milijuna hektara;
 - F. budući da je, u svjetlu demografskih promjena kao što su depopulacija i starenje stanovništva u ruralnim područjima, nužno stvoriti perspektivu za poljoprivredu kao suvremen i atraktivn sektor kako bi se mlade potaklo da se odluče postati poljoprivrednicima;
 - G. budući da, kada je riječ o pristupu zemljištu, postoji stvarna konkurenčija među poljoprivrednicima i mladima koji to tek žele postati, a katkad su u konkurentnom odnosu i mlađi i investicijska društva sada koja žele ulagati u poljoprivredu;
 - H. budući da će u budućnosti biti ugrožen cijeli model poljoprivrednog razvoja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava;

- I. budući da zajednička poljoprivredna politika u tom pogledu ostaje nezamjenjiva;
- J. budući da generacijska obnova u okviru poljoprivrede ujedno proizlazi iz problematičnog pristupa mlađih tom sektoru, odlaska iz te djelatnosti sadašnje generacije kao i manjka mlađih koji se bave poljoprivrednim djelatnostima kojim se ugrožavaju gospodarska i socijalna održivost i rast ruralnih područja te samoodrživost EU-a u pogledu hrane i njegova sigurnost skrbe hranom; budući da je zadovoljavajuća gospodarska situacija prvi uvjet za postizanje privlačnosti sektora;
- K. budući da je najnovija reforma ZPP-a potvrdila i uvela niz alata koji se mogu kombinirati i prilagoditi nacionalnim situacijama u državama članicama, posebno kada je riječ o obveznim plaćanjima za mlađe poljoprivrednike u okviru prvog stupa (6,9 milijardi EUR za 180 000 mlađih poljoprivrednika) i mjerama kao što su potpora za pokretanje poljoprivredne djelatnosti, pristup financiranju i zajmovima ili mogućnost uspostave potprograma za mlađe poljoprivrednike (2,6 milijardi EUR), u okviru drugog stupa;
- L. budući sve države članice u Uniji nemaju pravu politiku za pokretanje poljoprivredne djelatnosti i ne upotrebljavaju sve alate koje im ZPP stavlja na raspolaganje da bi poduprle mlađe poljoprivrednike, a posebice se to odnosi na mjeru iz drugog stupa „pokretanje poslovanja za mlađe poljoprivrednike”;
- M. budući da mlađe žene koje preuzimaju odgovornost upravljanja poljoprivrednim poduzećem čine samo mali dio mlađih poljoprivrednika, no nisu homogena skupina i stoga imaju različite potrebe na početku karijere;
- N. budući da generacijska obnova mora biti jedan od ključnih prioriteta buduće zajedničke poljoprivredne politike, zajedničkog političkog okvira za nacionalne strategije osmišljene po mjeri, te da je poticanje generacijske obnove neizostavan preduvjet za očuvanje poljoprivrede u cijeloj Europskoj uniji i održanje privlačnosti i vitalnosti ruralnih područja, posebno poticanjem raznolikosti poljoprivrednih gospodarstava i promicanjem održivih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava;
- O. budući da je utvrđeno da je pristup zemljištu jedna od glavnih prepreka za mlađe i nove poljoprivrednike koja traje godinama i zahtijeva stvarna rješenja; budući da pristup zemljištu često posebno sprečava, s jedne strane, gubitak poljoprivrednih površina zbog prekrivanja tla, urbanizacije, turističkih i infrastrukturnih projekata, prenamjene i širenja dezertifikacije prouzročene klimatskim promjenama, a s druge strane koncentracija zemljišta; budući da špekulativne cijene stvaraju ozbiljne i sve više zabrinjavajuće probleme za nove i mlađe poljoprivrednike u mnogim državama članicama; budući da se trenutačnim potporama, iako se njima omogućava pristup financiranju ili kapitalu, ne rješava najvažnije pitanje, a to je pristup zemljištu radi osnivanja novog poljoprivrednog gospodarstva;
- P. budući da su novi sudionici i mlađi poljoprivrednici posebno ugroženi nestabilnošću cijena i da se usto suočavaju s poteškoćama u pristupu financiranju banaka ili drugim kreditnim programima zbog nedostatka finansijske imovine koju bi koristili kao jamstvo;
- Q. budući da bi potpora EU-a mlađim poljoprivrednicima trebala biti ciljana kako bi se

osigurala generacijska obnova i borba protiv smanjivanja broja i koncentracije gospodarstva;

- R. budući da unatoč mjerama potpore EU-a i dalje postoje izazovi povezani s pokretanjem poslovanja mladih poljoprivrednika i generacijskom obnovom u poljoprivrednom sektoru EU-a;
- S. budući da su među poljoprivrednicima početnicima žene češće identificirane kao glavni poljoprivrednik nego u poljoprivrednom sektoru općenito;
- T. budući da je demografska slika u nekim regijama EU-a vrlo neuravnotežena jer u njima živi mali broj mladih ili ih uopće nema;
- U. budući da su mlađi i novi poljoprivrednici važan izvor inovacija i poduzetništva u poljoprivredi jer donose koristi kao što su uvođenje novih znanja ili tehnika, razvoj novih poslovnih modela usmjerenih na krajnje korisnike, razvoj održivijih poljoprivrednih sustava, razvoj novih organizacijskih modela (npr. zajednička poljoprivredna proizvodnja, prefinanciranje, skupna nabava usluga, ideja ili sadržaja (crowdsourcing)), povećanje broja veza između poljoprivrede i lokalne zajednice te prilagodba tradicionalnih znanja radi razvoja poslovnih inovacija (npr. zanatska proizvodnja hrane);
- V. budući da se veliki dijelovi planinskih regija suočavaju s posebnim poteškoćama zbog niže stope ulaganja, posebnih uvjeta i nepovoljnih topografskih obilježja, što mlađe ljude obeshrabruje u tome da ostanu ili započnu poslovanje u tim regijama;
- W. budući da je stoga razmatranje fleksibilnijeg pristupa za nacionalna i/ili regionalna tijela preduvjet za odlučivanje o primjeni mehanizma „mladi poljoprivrednik“ u državama s takvim regijama;
- X. budući da su novi poljoprivrednici skloni vođenju manjih poljoprivrednih gospodarstava te stoga imaju poteškoća pri pristupu resursima po konkurentnim cijenama i proizvodnji potrebnih količina kako bi postigli ekonomiju razmjera;
- Y. budući da se 80 % subvencija ZPP-a raspoređuje na samo 20 % poljoprivrednih gospodarstava u EU-u, a njihova bi stvarna raspodjela mogla biti još više neujednačena jer se na temelju raspoloživih statističkih podataka ne može zaključiti ništa o vlasništvu i kontroli poljoprivrednih gospodarstava;
- Z. budući da se u Programu mladih poljoprivrednika koji je 2015. pokrenulo Europsko vijeće mladih poljoprivrednika poziva na: ostvarenje pristupa zemljištu i kreditima uz pomoć mjera javne potpore, donošenje propisa o suzbijanju nepoštenih trgovinskih praksi u lancu opskrbe hranom, donošenje mjera za smanjenje nestabilnosti prihoda mladih poljoprivrednika i pružanje potpore ulaganjima i pristupu zemljištu kako bi se očuvalo i zaštitilo tlo, a mladi poljoprivrednici optimalno koristili zemljište za proizvodnju hrane;
- AA. budući da su mlađi poljoprivrednici ključni za održivi, diversificirani i uključivi sektor poljoprivrede te da poticanje njihova pristupa može osigurati budućnost proizvodnje hrane te zaštitu okoliša i ruralnih krajolika;

- AB. budući da je izrazita nestabilnost cijena poljoprivrednih proizvoda snažan odvraćajući faktor za osobe koje bi se željele početi baviti poljoprivredom, zbog čega se često usredotočuju na proizvodnju nišnih proizvoda sa sigurnijom profitnom maržom;
- AC. budući da zakonodavstvo EU-a poznaje pojmove „mladog poljoprivrednika” i „poljoprivrednika koji tek počinje obavljati poljoprivrednu djelatnost”;
- AD. budući da dolazi do sve veće koncentracije zemljišta; budući da se od 2005. do 2015. broj poljoprivrednih gospodarstava smanjio za oko 3,8 milijuna, dok se njihova prosječna veličina povećala za 36 %;
- AE. budući da je u Deklaraciji iz Corka 2.0 od 6. rujna 2016. izražena zabrinutost u pogledu ruralnog egzodus-a i odlaska mlađih te potreba da se poboljšanjem pristupa uslugama kao što su škole i bolnice, uključujući usluge za trudnice, širokopojasni internet i rekreativske prostorije, zajedno s mogućnostima za stanovnike ruralnih područja da potiču poduzetništvo u tradicionalno ruralnim granama, kao i u novim gospodarskim sektorima osigura da ruralna područja i zajednice (ruralni krajevi, poljoprivredna dobra, sela i mali gradovi) ostanu privlačna mjesta za život i rad;
- AF. budući da generacijska obnova prije svega ovisi o stvarnoj volji izabralih političara (europskih i nacionalnih) i relevantnih stručnjaka u sektoru, posebno starijih poljoprivrednika; budući da ta volja znači i ambicioznu i koherentnu sveobuhvatnu politiku, koja danas zapravo ne postoji i koja će u sebi sjedinjavati alate ZPP-a i različite instrumente nacionalnih politika u različitim područjima kao što su zemljišta, financiranje, oblici poljoprivrednog gospodarenja i politike u vezi sa strukturom poljoprivrednih gospodarstava, oporezivanje, nasljedno pravo, mirovinski sustavi, obuka, itd.;
- AG. budući da se danas mladi poljoprivrednici u EU-u natječu u poljoprivrednom sektoru koji se rapidno razvija; budući da inovacije, istraživanje i precizna poljoprivreda imaju potencijal za poboljšanje poljoprivrednih prinosa i istodobno omogućuju bolje upravljanje resursima;
- AH. budući da je broj zahtjeva ponesenih za mjeru koja se odnosi na ulazak mlađih u poljoprivredu, koja je predviđena u okviru drugog stupa ZPP-a, u nekim državama članicama premašio vrijednost ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava predviđenih za programsко razdoblje 2014. – 2020.;
- AI. budući da mladi poljoprivrednici, kao i svi ostali poljoprivrednici u EU-u, proizvode i stavljuju svoje proizvode na jedinstveno europsko tržište, a da pri tome nemaju jednakе uvjete poslovanja i kreditiranja u svim državama članicama;
- AJ. budući da postoje inicijative kao što su „Mjere EU-a za pametna sela”;
- AK. budući da u ruralnim područjima treba zadržati stanovništvo, tj. mlađe radno aktivne osobe i starije ljude;

Preporuke

Proračun i pristup financiranju

1. zalaže se za to da se u vidu nadolazeće reforme održi snažna zajednička poljoprivredna politika jer bi to bio najvažniji poticaj za mlade koji žele pokrenuti poljoprivrednu djelatnost;
2. traži da se provedu nedavne odluke u okviru skupne uredbe i da se potpora za „Program za mlade poljoprivrednike“ nastavi pružati na temelju povećanja maksimalne razine nacionalnih finansijskih sredstava iznad 2 % za obvezna plaćanja iz prvog stupa i povećanja stope potpore iz drugog stupa kako bi se potaknula generacijska obnova; ističe da bi jačanje mјere početne potpore za mlade poljoprivrednike (tzv. potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima) trebalo uzeti u obzir u svakom budućem ZPP-u;
3. pozdravlja činjenicu da je prema skupnoj uredbi državama članicama omogućeno povećanje omotnice namijenjene mladim poljoprivrednicima iz prvog stupa, i to do 50 % unutar postojećih pragova (za razliku od prijašnjih 25 %); preporučuje da se prodljije razdoblje u kojem poljoprivredno gospodarstvo može dobiti tu potporu kako bi se potaknula generacijska obnova; također pozdravlja odluku da se u okviru skupne uredbe preispita ograničenje pristupa potporama predviđenima u okviru prvog stupa te da se sa sadašnjih pet poveća na deset godina od početka poslovanja;
4. pozdravlja mogućnost za mlade poljoprivrednike predviđenu skupnom uredbom da dobiju potporu za ruralni razvoj za prvo poljoprivredno gospodarstvo, čak i u slučaju poljoprivrednih gospodarstava osnovanih zajedno s drugim poljoprivrednicima, bilo sa starijima od 40 godina u cilju veće smjene generacija, bilo s mladim poljoprivrednicima umnožavanjem potpore;
5. ističe da instrumenti ZPP-a za mlade poljoprivrednike trebaju biti usmjereni na njihove posebne potrebe, uključujući ekonomske i socijalne;
6. preporučuje da se potpora prilagodi i prema dobi mlađih poljoprivrednika i prema stupnju njihova obrazovanja;
7. pozdravlja stvaranje instrumenta za jamstva u poljoprivredi koji su Komisija i Europska investicijska banka predložile u ožujku 2015. i koji bi mladim poljoprivrednicima trebalo olakšati pristup kreditima; preporučuje da se pristup financiranju poboljša s pomoću subvencioniranih kamatnih stopa na zajmove za nove poljoprivrednike, među ostalim i od privatnih finansijskih operatera, osobito provedbom finansijskih instrumenata za isplatu beskamatnih zajmova za ulaganja mlađih poljoprivrednika; poziva na bolju suradnju s Europskom investicijskom bankom (EIB) i Europskim investicijskim fondom (EIF) radi poticanja stvaranja finansijskih instrumenata namijenjenih mlađim poljoprivrednicima u svim državama članicama;
8. smatra potrebnim promicati uspostavu novih oblika skupnog financiranja u poljoprivredi i onih koji se u EU-u već primjenjuju u području financiranja zemljišta, a koji se mogu kombinirati s tim novim finansijskim instrumentima;
9. preporučuje da banke i kreditne institucije poboljšaju procjenu kreditne sposobnosti poljoprivrednih poduzeća, među ostalim i razvojem finansijskih instrumenata predviđenih ZPP-om;

10. preporučuje da se poveća dostupnost mogućnosti za mlade poljoprivrednike u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova, uz potpore u okviru ZPP-a, u pogledu sinergijskog osmišljavanja i provedbe finansijskih instrumenata u obliku zajmova, jamstava ili dioničkih fondova kako bi se mladim poljoprivrednicima omogućio pristup finansijskim sredstvima; napominje da je snažni poslovni plan poljoprivrednog gospodarstva ključna sastavnica za dobivanje financiranja te smatra da se trebaju primjenjivati norme razboritog kreditiranja; ističe potrebu za posredovanjem za poljoprivrednike i stoga preporučuje da se potpore poprate kvalificiranim i neovisnim savjetodavnim uslugama;
11. ističe potrebu za boljim promicanjem Programa za mlade poljoprivrednike u državama članicama te poziva na bolju suradnju nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela kako bi se širile informacije o instrumentima potpore za mlade poljoprivrednike;
12. poziva Komisiju da predloži mjere potpore za ulaganja u pametnu poljoprivredu kako bi se poboljšao pristup mlađim poljoprivrednika tehnološkom napretku;

Administrativno postupanje u vezi s provedenim mjerama i njihovo pojednostavljenje

13. pozdravlja činjenicu da su reformom zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) za razdoblje 2014. – 2020. uvedene nove mјere za pomoć mlađim poljoprivrednicima u osnivanju poljoprivrednih gospodarstava; izražava zabrinutost da razina administrativnog opterećenja često onemogućuje usvajanje tih mјera; napominje da je opći dojam da je cijelokupna administracija za izravna plaćanja i mјere programa ruralnog razvoja vrlo složena, posebno za nove poljoprivrednike koji nisu upoznati sa sustavom plaćanja; preporučuje da se poduzmu veći napor i za pojednostavljenje postupaka i smanjenje razdoblja potrebnog za odobrenje plaćanja;
14. pozdravlja izmjene skupne uredbe koje su usvojene kako bi se pružila potpora mlađima, poboljšao njihov pristup finansijskim instrumentima i predviđjelo povećanje jedinstvenog iznosa plaćanja u sklopu prvog stupa;
15. poziva na sistematiziranje savjetodavne podrške, posebno za mlade koji ne dolaze iz ruralnih područja;
16. čestita Komisiji na njezinoj namjeri da ojača mјere namijenjene generacijskoj obnovi u okviru predstojeće reforme ZPP-a, ali smatra da bi te nove inicijative trebale biti popraćene dostašnim proračunskim sredstvima EU-a namijenjenima toj politici jer inače neće polučiti očekivani poticajni učinak;
17. izražava žaljenje zbog nedostatka koordinacije između plaćanja za mlađe poljoprivrednike i mјere potpore za pokretanje poljoprivredne djelatnosti, kojima upravljaju različita tijela vlasti;
18. poziva Komisiju da razvije cjelovitiji pristup koji bi omogućavao više sinergija između potpora iz prvog i potpora iz drugoga stupa te ističe da bi potpore iz drugog stupa trebale dodjeljivati sve države članice;
19. napominje da se većina novih poljoprivrednih gospodarstava nalazi u konkurentnom okruženju koje se brzo mijenja; preporučuje da se poljoprivrednicima u EU-u omogući

veća fleksibilnost kako bi svojim poslovnim planovima odgovorili na promjene na tržistima; smatra da treba razmotriti promjene u pogledu obroka plaćanja;

20. napominje da države članice imaju mogućnost primijeniti dodatne instrumente u okviru obaju stupova ZPP-a i potiče one države članice s posebnim geografskim problemima, kao što su planinske regije ili u nekim slučajevima regije u nepovolnjem položaju, da razmotre uvođenje faktora množenja (npr. 2) kojim se pri dodjeli potpore mladim poljoprivrednicima koji žele raditi u tim regijama uzima u obzir broj godišnjih žetvi ili raspon kultura koje se ondje mogu uzgajati kako bi se u takvima regijama potaknule aktivnosti u pokušaju suzbijanja demografskih problema;
21. napominje da nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom čijim se nametanjem iskorištava značajna pregovaračka snaga otkupljivača i/ili prerađivača ili trgovca u odnosu na njihove dobavljače predstavljaju ozbiljnu prijetnju stabilnosti poslovanja poljoprivrednika; poziva Europsku komisiju na donošenje adekvatne regulative na razini EU-a;
22. poziva države članice da predvide regulatorne promjene potrebne kako bi se potpore za mlade kad je riječ o njihovu uključivanju u poljoprivredni sektor i poboljšanju poljoprivrednih gospodarstava u nacionalnim zakonodavstvima svih država članica klasificirale kao bespovratna sredstva za početni kapital, a ne kao obična bespovratna sredstva;
23. priznaje da poljoprivrednici moraju zadržati kontrolu nad upravljanjem vlastitim zemljištem te da je za pravilno funkcioniranje poljoprivrednog gospodarstva nužno da ono bude neovisno i fleksibilno, kao i svi ostali oblici poslovanja;
24. ističe da plaćanja za mlade poljoprivrednike ne bi trebala kasniti nego trebaju biti periodična i predvidljiva kako bi se spriječilo njihovo zaduživanje, a time i ometanje njihovih projekata;
25. poziva na zauzimanje pristupa usmjerjenog na rezultate, kojim se potiče razvoj novih inovacija i bolje upravljanje resursima, čime se osnažuju motivirani mlađi poljoprivrednici;
26. podsjeća na to da radi svoje gospodarske održivosti poljoprivredno gospodarstvo mora biti u mogućnosti proširiti se kako bi postiglo kritičnu veličinu u skladu sa stvarnim ekonomskim uvjetima na tržištu;
27. ustraje u tome da je potrebno voditi računa o različitosti teritorija, posebno težih područja koja zahtijevaju njima prilagođenu potporu;

Pristup zemljištu i suprotstavljanje utrci za zemljištem

28. napominje da je pristup zemljištu jedna od glavnih prepreka za mlade i nove poljoprivrednike u EU-u te da je on ograničen zbog niske ponude zemljišta za prodaju ili zakup u mnogim regijama te zbog tržišnog natjecanja s drugim poljoprivrednicima, ulagačima i stambenim korisnicima, kao i zbog poteškoća u dobivanju finansijskih sredstava; smatra da bi trebalo nadalje proučiti okolnosti koje ograničavaju pristup zemljištu u svakoj državi članici; smatra da problem pristupa zemljištu pogoršava

trenutačna struktura izravnih plaćanja, što može dovesti do većih troškova najma zemljišta i većih kupovnih cijena, iziskuje minimalno aktivno korištenje zemljišta te se u tom okviru dodjeljuju subvencije prvenstveno na temelju vlasništva nad zemljištem; smatra da se određeni poljoprivrednici, bilo da su vlasnici bilo zakupci zemljišta, obično nastavljaju baviti poljoprivredom kako bi i dalje mogli primati subvencije te u tu svrhu koriste pružatelje usluge kako bi povećali vrijednost svog zemljišta ili ga pak obrađuju u najmanjoj mogućoj mjeri; preporučuje povećanje razine aktivnosti, uzimajući u obzir nove poljoprivredne modele, potrebne prilikom dodjeljivanja plaćanja za subvencioniranje ostvarenja konkretnih rezultata (npr. stvarno vrijeme koje provedu radeći na svom gospodarstvu, uzimajući u obzir i nove inovacije, proizvodnja posebnih ekoloških ili socijalnih dobara), te preporučuje da se zabrani kombiniranje subvencija s isplatom mirovine, za što ne postoji nikakvo opravdanje;

29. podsjeća na to da je za postizanje održive poljoprivrede potrebno da mladi poljoprivrednici mogu ulagati i kupovati poljoprivredno zemljište te dobivati nove ili rabljene strojeve i optimizirati svoje poljoprivredne tehnike;
30. podsjeća na to da zemljoposjednici moraju imati slobodu prodati svoju imovinu kome god žele i od Komisije traži olakšavanje prijenosa zemljišta, a posebno postupka nasljeđivanja, kako bi se mladima olakšalo pokretanje poljoprivredne djelatnosti;
31. budući da je pristup zemljištu velik problem s kojim se suočavaju mladi poljoprivrednici i novi subjekti u poljoprivredi, poziva Komisiju i države članice na poduzimanje mjera za borbu protiv špekulacije poljoprivrednim zemljištim;
32. poziva Komisiju da uspostavi preporuke na razini Europske unije za poticanje aktivnih nacionalnih politika o pristupu zemljištu na temelju najboljih praksi;
33. poziva države članice da novim i mladim poljoprivrednicima daju prioritet pri pristupu poljoprivrednom zemljištu potpunim korištenjem regulatornih instrumenata koji su u nekim državama članicama već uspješno provedeni, u skladu s Interpretativnom komunikacijom Komisije o stjecanju poljoprivrednog zemljišta i pravu Europske unije¹; u tom pogledu smatra da bi države članice mogle razviti instrumente kao što su zemljišne banke kako bi se dodatno olakšao pristup zemljištu i utvrdila neiskorištena zemljišta dostupna novim poljoprivrednicima;
34. smatra važnim izuzeće za mlade poljoprivrednike od aktualnog ograničenja od 10 % za zemljišna ulaganja koje je utvrđeno Delegiranom uredbom (EU) br. 480/2014 od 3. ožujka 2014. o strukturnim fondovima i smjernicama o državnim potporama;
35. traži da se potpore u većoj mjeri usmjeravaju u izolirana područja, područja s malim brojem stanovnika ili područja u kojima je najviše prisutna nedovoljna generacijska obnova;
36. traži od Komisije da podrži razmjenu najboljih praksi u pogledu pristupa zemljištu u državama članicama;
37. traži od Komisije da provede evaluaciju o tome koliko otkup zemljišta i poljoprivrednih

¹ SL C 350, 18.10.2017., str. 5.

gospodarstava od strane osoba koje nisu stanovnici EU-a izravno, odnosno neizravno utječe na raspoloživost i cijene zemljišta;

38. predlaže da u okviru svojih nacionalnih politika države članice potiču savjetodavne službe u području poljoprivrede i upravljanja gospodarstvima na podupiranje i olakšavanje zemljišne mobilnosti i planiranja nasljeđivanja;
39. traži od država članica da uvedu potporu za prijenos gospodarstava namijenjenu upraviteljima poljoprivrednih gospodarstva starijima od 55 godina koji nemaju nasljednika i koji se, kada dođe vrijeme umirovljena, mogu zateći u prekarnim uvjetima, pod uvjetom da cijelo svoj gospodarstvo ili jedan njegov dio prenesu na jednu ili više mladih osoba;
40. potiče države članice da uspostave mehanizme kojima će se zajamčiti zajedničko vlasništvo nad poljoprivrednim gospodarstvima uz posvećivanje posebne pozornosti mladim ženama kako bi se zajamčilo ostvarivanje njihovih prava;
41. smatra da se definicijom aktivnog poljoprivrednika ne smiju stvoriti dodatna administrativna opterećenja uz ona opterećenja koja proizlaze iz posljednje reforme niti ograničiti pristup mladih poljoprivredničkim nametanjem pretjeranih uvjeta;
42. napominje da u mnogim državama članicama generacijsku obnovu i pristup mladim poljoprivrednom zemljištu otežava kasno nasljeđivanje; smatra da u aktualnom ZPP-u nisu više predviđeni poticaji za starije poljoprivrednike da prenesu svoje poslovanje na mlađe generacije; preporučuje da se ponovno razmotri provedba mjera kojima bi se motiviralo starije vlasnike da svoja poljoprivredna gospodarstava prenesu na mlade poljoprivrednike, kao što su „program napuštanja poljoprivrednih djelatnosti” i drugi poticaji za umirovljenje, da bi se izbjegla koncentracija zemljišta u rukama susjednih poljoprivrednih gospodarstava; ističe potrebu za pravnim strukturama kao što je oblik skupne poljoprivrede „Groupements Agricoles d'Exploitation en Commun”, koji mladima može omogućiti zajedničko pokretanje poljoprivredne djelatnosti i olakšati prijenos gospodarstava među više različitih generacija;
43. poziva Komisiju i države članice da stimuliraju korištenje mogućnostima u okviru ruralnog razvoja kako bi se pružila podrška novim aktivnostima čiji je cilj poticanje mobilnosti zemljišta, kao što su zemljišne banke, inicijative za pronalaženje obradivih zemljišta za poljoprivrednike i druge inicijative koje se promiču na lokalnoj razini kako bi se potaknuo pristup zemljištim za nove poljoprivrednike;
44. smatra kako mladi poljoprivrednici na cijelom prostoru Unije trebaju imati pristup kreditima pod istim uvjetima i kamatnim stopama koja se ne bi smjela razlikovati; u tom smislu poziva Komisiju da s Europskom investicijskom bankom uspostavi odgovarajuće mjere potpora i linije kreditiranja mladih poljoprivrednika;
45. poziva na promicanje novih modela suradnje između generacija poljoprivrednika s pomoću partnerstva, osnivanja zadruga za zajedničko korištenje strojeva, dugoročnog leasinga i drugih dugoročnih rješenja, mehanizama suradnje između gospodarstava (farm-to-farm) i sredstava za nacionalne ili regionalne organizacije koje sudjeluju u promicanju i olakšavanju posredovanja između mladih i starih poljoprivrednika (kao što su usluge zemljišne mobilnosti);

46. ukazuje da se većim i jačim organizacijama poljoprivrednika, putem osnivanja zadruga i udruživanjem u organizacije proizvođača u sektorima koji su na europskoj razini regulirani Uredbom o zajedničkoj organizaciji tržišta (ZOT), može doprinijeti većim dohotcima od poljoprivredne aktivnosti i zaštiti dohodak poljoprivrednika, osobito mladih poljoprivrednika, podržavanjem proizvodnih odluka i isticanjem karakteristika ruralnih područja; dodaje da će se strukturnom reformom organizacija proizvođača, kako bi se povećalo njihovu odgovornost, snagu i učinkovitost, te većom razinom udruživanja učinkovito doprinijeti zaštiti razine dohotka u tom sektoru, a s vremenom i njezinu povećanju;
47. napominje da postoji razlika u generacijskoj obnovi unutar obitelji i onoj s novim poljoprivrednicima; smatra da strukovno osposobljavanje i tečajevi moraju biti prilagođeni osobama koje namjeravaju preuzeti obiteljska poduzeća ili planiraju započeti novi posao, u skladu s njihovim potrebama;
48. ističe da mlade žene treba poticati da preuzmu odgovornost za upravljanje u poljoprivredi te im treba pružiti odgovarajuću potporu u pogledu pristupa zemljištu, kreditiranja i dodatnog poznавanja propisa;
49. smatra da izbor za reguliranje pristupa poljoprivrednim površinama i određivanje poticajnih mjera ili ograničenja u tu svrhu pripada državama članicama, posebice u cilju borbe protiv jagme za zemljištem u EU-u i poticanja mladih poljoprivrednika na pokretanje poljoprivredne djelatnosti;
50. poziva Komisiju da zajedno s državama članicama i dionicima nastavi s radom na nedavno donesenoj komunikaciji o sustavu kriterija za tržište zemljišta kako bi se pobrinula da se zakonodavstvom EU-a zaista osiguravaju jednaki uvjeti za sve potencijalne kupce zemljišta, uključujući i pozitivnu diskriminaciju u korist poljoprivrednika u EU-u, te kako bi državama članicama u kontekstu četiriju temeljnih sloboda bilo potpuno jasno koje su mjere regulacije tržišta zemljišta dopuštene da bi se poljoprivrednicima omogućilo da lakše dođu do zemljišta za poljoprivredne i šumarske namjene; poziva Komisiju da obustavi postupak zbog povrede prava koji je u tijeku u cilju procjene usklađenosti zakona država članica o prodaji poljoprivrednih zemljišta s pravom EU-a dok se ne objavi finalna verzija komunikacije s prethodno spomenutim kriterijima;
51. smatra potrebnim da se u nacionalnim politikama koje se odnose na zemljište, urbanističko planiranje i planiranje uporabe zemljišta (prometna infrastruktura itd.) uzmu u obzir pojave neučinkovite uporabe zemljišta i napuštanja zemljišta kako bi se ona ponovno rabila u poljoprivredne svrhe i kako bi ih više bilo na raspolaganju mladim poljoprivrednicima za pokretanje djelatnosti;
52. pozdravlja Interpretativnu komunikaciju Komisije o stjecanju poljoprivrednog zemljišta i pravu Europske unije, ali ističe da se njome ne odražava dovoljno način reguliranja kupnje udjela koju provode korporativne skupine koje često posluju izvan nacionalnih granica; poziva Komisiju da u tom pogledu ažurira Komunikaciju;
53. ističe važnost koherentnosti između lokalnih i nacionalnih mjera te mjera EU-a za mlade poljoprivrednike; poziva države članice da olakšaju generacijsku obnovu, primjerice zakonima o nasljeđivanju i oporezivanju, propisima o pristupu zemljištu,

prostornim planiranjem i strategijama nasljeđivanja poljoprivrednih gospodarstava;

54. poziva države članice da ženama olakšaju pravedan pristup zemljištu kako bi ih se potaknulo da se nastane u ruralnim područjima i imaju aktivnu ulogu u poljoprivrednom sektoru;
55. poziva Komisiju da financira studiju o aktualnom stanju koncentracije zemljišta u EU-u, kojom će se uzeti u obzir fenomen korporativnih skupina s društвima kćerima koje stječu i kontroliraju zemljište kupnjom udjela (share deals) te kojom će se analizirati rizici koncentracije zemljišta, ne samo u pogledu pristupa zemljištu za mlade i nove poljoprivrednike nego i u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, zapošljavanja, okoliša, kvalitete tla i ruralnog razvoja općenito;
56. smatra da je neophodno da EU doneše pravne propise o kvaliteti zemljišta, koja se i dalje pogoršava zbog neprimjerenog poljoprivrednog razvoja; ističe da taj pad u kvaliteti utječe na tržište i cijenu zemljišta, ali i smanjuje proizvodni kapacitet zemljišta koja se prenose na buduće generacije mladih poljoprivrednika;
57. primjećuje da se trenutačnim sustavom plaćanja u okviru ZPP-a, a posebno proizvodno nevezana plaćanja, ne promiče prijenos zemljišta i ne štiti na odgovarajući način mlade poljoprivrednike od nestabilnosti poljoprivrednih cijena kojima su oni, naravno, više izloženi zbog toga što tek započinju poslovanje i nemaju dovoljno praktičnog iskustva ili su im pak na raspolaganju samo ograničeni finansijski instrumenti;

Ospozobljavanje, inovacije i komunikacija

58. napominje da postoji potreba za modernizacijom i većim vrednovanjem strukovnog obrazovanja koje se nudi u ruralnim regijama, uz aktivno sudjelovanje nacionalnih savjetodavnih službi; smatra da bi pristup Europskom socijalnom fondu (ESF) trebalo olakšati, a sredstva za strukovno ospozobljavanje u ruralnim područjima povećati;
59. ističe najnoviju inicijativu EU-a, Europske snage solidarnosti, kojom se stvaraju mogućnosti za mlade da volontiraju ili rade na projektima u području prirodnih resursa te u različitim područjima, kao što su poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo;
60. preporučuje promicanje uključivanja tih mladih u zadruge, u kojima će automatski na raspolaganju imati važne savjete o stavljanju na tržište, proizvodnji i drugim aspektima povezanim sa svojim poljoprivrednim gospodarstvom;
61. ističe potrebu za revidiranjem kriterija u cilju pružanja potpore integraciji mladih u društvo nad kojim nemaju nadzor, pri čemu primljena potpora mora biti razmjerna važnosti mlade osobe u tom društvu;
62. poziva Komisiju i države članice da ponude više prilika za ospozobljavanje i savjetovanje potencijalnih i već potvrđenih mladih poljoprivrednika, uključujući vještine potrebne za pokretanje poduzetničke aktivnosti u poljoprivrednom sektoru te poljoprivredne, tehnološke i poduzetničke vještine kao što su marketing, umrežavanje, komunikacija, inovacije, multifunkcionalnost i diversifikacija te finansijska stručnost;
63. poziva Komisiju i države članice da ponude više prilika za ospozobljavanje i povećaju

broj prilika i poticaja za međunarodnu mobilnost; potiče osnivanje programa sličnog Erasmusu i povezanog sa strukovnim osposobljavanjem radi poboljšanja vještina i iskustva mladih poljoprivrednika, među ostalim u pogledu novih tehnologija i novih poslovnih modela, te omogućavanja efikasnog i učinkovitog prijenosa znanja;

64. smatra da je važno poticati širenje mreža europskih istraživača, stručnjaka, rukovoditelja i mladih poljoprivrednika koji žele identificirati nove modele gospodarskog razvoja u cilju pronalaska inovativnih rješenja za društvene i tržišne potrebe koje proizlaze iz novih poljoprivrednih poduzeća;
65. poziva Komisiju i države članice da mladim i novim poljoprivrednicima stave na raspolažanje informacije o inovativnim i nekonvencionalnim pristupima koji su najprikladniji za osnivanje novog poljoprivrednog gospodarstva, kao što su razvoj novih poslovnih modela usmjerenih na krajnje korisnike, razvoj održivijih poljoprivrednih sustava, razvoj novih organizacijskih modela (npr. zajednička poljoprivredna proizvodnja, prefinanciranje, skupna nabava usluga, ideja ili sadržaja (crowdsourcing)), povećanje broja veza između poljoprivrede i lokalne zajednice te prilagodba tradicionalnih znanja radi razvoja poslovnih inovacija (npr. zanatska proizvodnja hrane);
66. kako bi se smanjio broj poduzeća koja prestaju poslovati, poziva na primjenu mehanizma za praćenje ili savjetovanje poduzeća u cilju pružanja daljnje potpore mladima u donošenju odluka, barem tijekom prvih triju godina djelovanja njihova poduzeća;
67. poziva Komisiju i države članice da potiču inicijative poput one francuske pod nazivom „Demain je serai paysan”, čiji je cilj promicanje poljoprivredne struke među mladima i pružanje svih informacija koje su im potrebne za osposobljavanje i pokretanje djelatnosti;
68. smatra da je važno stvoriti okruženje povoljno za inkorporiranje mladih u poljoprivrednu djelatnost uz pomoć kolektivnih i solidarnih struktura kao što su oblik skupne poljoprivrede „Groupements Agricoles d'Exploitation en Commun”, zadruge za zajedničko korištenje poljoprivrednom opremom, zadruge za preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, skupine za zajedničko korištenje radne snage, osiguravanje zamjene za radnu snagu na gospodarstvima, skupine za samopomoć, poljoprivredne savjetodavne službe i inovacijske skupine, udruženja poljoprivrednika i potrošača te mreže koje spajaju poljoprivredne i nepoljoprivredne aktere (LEADER), itd.; ističe da ti oblici organizacije omogućuju razmjenu iskustava, savjeta i određenih troškova, što uvelike doprinosi proračunu i prihodima mladih koji često moraju ulagati velika finansijska sredstva kada pokrenu poljoprivrednu djelatnost;
69. napominje da se mladi u ruralnim područjima ne smiju diskriminirati u pogledu ponuđenih usluga i infrastrukture (npr. pristup širokopojasnoj brzoj mreži, školama i dječjim vrtićima, cestama itd.) u odnosu na mlade koji žive u urbanim centrima; stoga je potrebno osigurati da u ruralnim područjima mladi poljoprivrednici mogu razviti svoja poljoprivredna gospodarstva i uzdržavati svoje obitelji;
70. poziva na poticanje poduzetničkog duha i inicijativa žena, posebno promicanjem vlasništva žena, kao i mreža mladih i novih poljoprivrednica i poduzetnica, te na

uvođenje odredbi u finansijskom sektoru radi olakšavanja pristupa poslovnih žena iz ruralnih područja ulaganjima i kreditima, što bi im omogućilo razvoj poslovanja od kojeg mogu stvoriti stabilne životne uvjete;

71. smatra da se generacijska obnova temelji na atraktivnosti poljoprivredne struke, prije svega na njezinom kapacitetu za ostvarivanje prihoda onima koji žele živjeti od poljoprivrede; ističe da, kako bi poljoprivreda bila održiva, ZPP-om se treba omogućiti minimalna kontrola tržišta, pogotovo kada tržišta ne funkcioniraju dobro i stvaraju krize; naglašava da sadašnja deregulacija tržišta negativno utječe na razvoj poljoprivrede, odvraća mlade od bavljenja poljoprivredom i ozbiljno utječe na mlade poljoprivrednike koji su već pokrenuli poljoprivredna gospodarstva i nalaze se u velikim dugovima zbog početnih ulaganja;

Javne usluge

72. smatra da će razvoj suvremenih agroekoloških poljoprivrednih praksi i novih poslovnih modela učiniti poljoprivredu privlačnjom za mlade poljoprivrednike; ističe da mladi poljoprivrednici moraju biti obučeni i stručno osposobljeni za najnovije tehnologije, posebno kako bi mogli rješavati postojeće i buduće probleme povezane s okolišem; ističe da je potrebno podržati inovativne i nekonvencionalne pristupe kao što su agroekologija, novi poslovni modeli usmjereni na krajnje korisnike, digitalne poljoprivredne tehnologije i pametna rješenja te apelira na Komisiju da zajamči da se to odražava u budućem ZPP-u;
73. napominje da mladi poljoprivrednici imaju veliki potencijal za inovacije i diversifikaciju jer često imaju više vještina i sposobnosti upravljanja te su skloniji ulasku na nova tržišta, uvođenju novih metoda proizvodnje i najboljem mogućem iskorištavanju tehnološkog napretka u poljoprivrednom sektoru, čime se posebno može pomoći u rješavanju ekoloških izazova u području poljoprivrede; stoga smatra da je nužno dati odlučnu potporu mladima koji žele uvesti inovativne proizvodne postupke i tehnike, kao što su sustavi precizne poljoprivrede i očuvanja, s ciljem poboljšanja isplativosti i ekološke održivosti poljoprivrednog sektora; poziva Komisiju da pokrene istraživanje o uporabi tehnologija i poljoprivrednih praksi koje će omogućiti održivu poljoprivredu uz nisku stopu učinka na okoliš; naglašava da su otvaranje i očuvanje novih radnih mjesta, potpora inovacijama i digitalizacija u području strukovnog osposobljavanja u poljoprivredi neophodni za konkurentnost poljoprivrede u EU-u;
74. ističe da je poljoprivrednicima potreban pristup infrastrukturi, cjenovno dostupnim i visokokvalitetnim javnim strukturama i uslugama, kao što su zdravstvena skrb, obrazovanje, brza širokopojasna mreža, pomoć, osposobljavanje, kulturne usluge, poštanski uredi, javni prijevoz i bolje ceste; napominje da je mladima koji žive u ruralnim područjima potrebno zajamčiti iste uvjete i životni standard koji uživaju mlađi u gradovima kako se ne bi dodatno povećale depopulacija ruralnih područja i teritorijalne podjele;
75. poziva Komisiju i države članice da se čvrsto obvežu na uspostavu izravnih marketinških kanala kojima se mlađim poljoprivrednicima omogućuje da prodaju svoje proizvode na lokalnim tržištima na održiviji način i uz veću korist;
76. ističe da je potrebna smjena generacija za održiv nastavak razvoja malih poljoprivrednih

gospodarstava i ruralnih područja u Europi;

77. poziva Komisiju da izradi program ruralnog razvoja, koji mora obuhvaćati usklađene mjere iz raznih europskih, nacionalnih, regionalnih i lokalnih politika ruralnog razvoja;
78. ističe da su za ZPP potrebni pametni pristupi jer ta nova rješenja čine ruralni način života i sela privlačnima za mlade;

Mjere suzbijanja depopulacije u ruralnim područjima

79. smatra da je mladim poljoprivrednicima potrebno pružiti dugoročnu perspektivu kako bi se spriječilo iseljavanje iz ruralnih područja, te stoga poziva Komisiju i države članice da razmotre nove inicijative kako bi se u ruralnim područjima zajamčila uspostava dostaune infrastrukture za pružanje potpore novim poduzetnicima i njihovim obiteljima;
80. s tim u vezi preporučuje da se razmisli o usklađivanju mjera iz programa ruralnog razvoja i prvog stupa ZPP-a, mjera kohezijske politike EU-a i mjera na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u cilju povećanja njihove učinkovitosti;
81. podsjeća da se inovacije ne odnose samo na poljoprivredne tehnike i nove strojeve već i na razvoj novih poslovnih modela, uključujući alate za marketing i prodaju, izobrazbu te prikupljanje podataka i informacija;
82. poziva Komisiju da u okviru predstojeće reforme ZPP-a izravna plaćanja usmjeri na mala gospodarstva i agroekološku poljoprivrodu jer će to iznimno koristiti mlađim i novim poljoprivrednicima;
83. ističe da bi ruralna područja trebala imati i usluge kojima se ublažavaju pritisci poljoprivrede, kao što je stručno savjetovanje, finansijsko savjetovanje i savjetovanje o upravljanju poljoprivrednim gospodarstvima;
84. ističe da je potrebno osigurati širokopojasne veze u ruralnim i udaljenim područjima; pozdravlja različite inicijative u području „pametnih sela”, čiji krajnji cilj mora biti stvaranje novih mogućnosti zapošljavanja i omogućivanje zapošljavanja za mlade osobe u ruralnim područjima, u obliku dodatnih aktivnosti na poljoprivrednim gospodarstvima ili nepoljoprivrednih djelatnosti (socijalna skrb, mobilnost, zdravstvena skrb, turizam, energija); smatra da će radi stalnog povećanja produktivnosti u poljoprivredi i pada cijena poljoprivrednih proizvoda biti sve teže ostvariti dovoljno prihoda od osnovnih poljoprivrednih djelatnosti, posebice na manjim poljoprivrednim gospodarstvima;
85. smatra da u okviru svake uspješne strategije generacijske obnove i podupiranja mlađih poljoprivrednika treba zauzeti holistički pristup kako bi se mlađim poljoprivrednicima olakšao pristup zemljištu, financiranju, savjetodavnim uslugama i osposobljavanju, te treba uzeti u obzir međugeneracijsku obnovu u korist mlađih i starijih poljoprivrednika; ističe da bi to poljoprivrodu, koja je od ključnog značaja za čovječanstvo, trebalo učiniti privlačnim zanimanjem za mlađe poljoprivrednike i društvo u cjelini;
86. primjećuje da su snažna potpora mlađim poljoprivrednicima i razvoj novih gospodarskih aktivnosti u poljoprivrednom sektoru EU-a neophodni za budućnost ruralnih područja te da ih treba poticati u okviru novog ZPP-a nakon 2020.;

Okoliš i održivost

87. poziva Komisiju da zajamči veću dosljednost među mjerama u području okoliša i da osigura njihovo usklađivanje; podsjeća da su mladim poljoprivrednicima potrebne jasne mјere koje je lako provesti;
88. smatra da je za održavanje naseljenosti ruralnih područja i osiguranje slične razine životnog standarda ruralnog stanovništva u usporedbi s gradskim područjima pod hitno potrebno ukloniti regulatorne i administrativne prepreke kako bi se vlasnicima poljoprivrednih gospodarstava omogućilo obavljanje dodatnih poljoprivrednih i nepoljoprivrednih aktivnosti, prije svega u sektoru socijalne sigurnosti, zdravstva, turizama, mobilnosti starijih osoba i energetike, čime bi se poljoprivrednim djelatnicima i njihovim obiteljima omogućila primjerena visina primanja i smanjio rizik od iseljavanja iz ruralnih područja;
89. traži novi dijalog s društvom o budućnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora kako bi se stvorila realna slika poljoprivredne djelatnosti i poboljšalo znanje o struci poljoprivrednika te proizvodnji hrane;

Ostalo

90. poziva Komisiju i države članice da poduzmu mјere kojima će se osigurati prihodi poljoprivrednika u kontekstu raznih klimatskih, zdravstvenih i ekonomskih rizika te će se na taj način povećati otpornost poljoprivrednih gospodarstava, posebno uvođenjem novih alata za upravljanje rizikom i jačanjem postojećih alata;
 91. skreće pozornost na posebna obilježja najudaljenijih regija EU-a, čija se jedinstvena ekološka, klimatska i zdravstvena situacija uvelike razlikuje od europskog kontinenta te stoga, u skladu s člankom 349. UFEU-a, poziva da se tim regijama i njihovim posebnim potrebama i prednostima posveti veća pozornost u provedbi i izradi instrumenata ZPP-a za mlade poljoprivrednike, među ostalim i u pogledu pristupa financiranju;
 92. ističe da bi mala i obiteljska gospodarstva koja posluju u otežanim uvjetima i traže dodatni izvor zarade trebalo još više podupirati, npr. financiranjem savjetodavnih usluga ili inovativnih poslovnih modela;
 93. preporučuje da se u pogledu generacijske obnove mora uzeti u obzir i međugeneracijska obnova u korist mlađih i starijih poljoprivrednika; napominje da je važno da poljoprivrednici izrade plan nasljeđivanja poljoprivrednog gospodarstva i da se osigura prijelazna naknada kojom bi se to nasljeđivanje olakšalo;
- ◦ ◦
94. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji, Revizorskom sudu te vladama i parlamentima država članica.

22.3.2018

MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

upućeno Odboru za poljoprivredu i ruralni razvoj

o provedbi instrumenata ZPP-a za mlade poljoprivrednike u EU-u nakon reforme iz 2013.
((2017/2088(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Mairead McGuinness

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 27. travnja 2017. naslovljenu „Aktualno stanje koncentracije poljoprivrednih zemljišta u EU-u: kako poljoprivrednicima olakšati pristup zemljištu?”,
- A. budući da su među poljoprivrednicima početnicima žene češće identificirane kao glavni poljoprivrednik nego u poljoprivrednom sektoru općenito;
- 1. smatra da je od presudne važnosti da poljoprivredni sektor EU-a, posebice s obzirom na starenje europskih poljoprivrednika, potiče novu generaciju mlađih poljoprivrednika na usvajanje održivih praksi, globalan način razmišljanja i podizanje razine svijesti o pitanjima okoliša, a u cilju prijelaza na niskougljično, resursno učinkovito društvo, ali i rješavanja brojnih izazova kao što su klimatske promjene, očuvanje prirodnih resursa (vode i zraka), poboljšanje kakvoće tla, povećanje biološke raznolikosti i promicanje održive poljoprivredne proizvodnje duž cijelog lanca proizvodnje razvojem tehnika proizvodnje kojima se povećava sigurnost i kvaliteta proizvoda, s naglaskom na zdravu i hranjivu hranu;
- 2. smatra da će razvoj suvremenih poljoprivrednih praksi kojima se poštuje okoliš, kao i poboljšavanje kratkih putova stavljanja na tržiste, čime se jača položaj proizvođača u lancu vrijednosti i potiče veća kvaliteta hrane, poljoprivredu učiniti privlačnijom za mlade poljoprivrednike;
- 3. poziva Komisiju da zajamči veću dosljednost mjera u području okoliša i njihovo usklađivanje; podsjeća da su mladim poljoprivrednicima potrebne jasne mjere koje je

lako provesti;

4. ustraje u tome da je potrebno voditi računa o razlicitosti teritorijâ, posebno težih područja koja zahtijevaju njima prilagođenu potporu;
5. poziva Komisiju da ojača istraživanje u pogledu uporabe poljoprivrednih tehnologija i praksi koje će omogućiti održivu poljoprivredu uz nizak učinak na okoliš;
6. podsjeća na to da je za postizanje održive poljoprivrede potrebno da mladi poljoprivrednici mogu ulagati i kupovati poljoprivredno zemljište te dobivati nove ili rabljene strojeve i optimirati svoje poljoprivredne tehnike;
7. ističe da bi aktualne instrumente zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) za mlade i nove poljoprivrednike trebalo ojačati i pojednostaviti kako bi se na prave potrebe mladih poljoprivrednika odgovorilo uvođenjem novih instrumenata poput uzajamnih fondova, osigurateljnih poluga u pogledu dobiti, kojima se može djelovati kako bi se zaštitio dohodak poljoprivrednika od volatilnosti cijena na tržištu; napominje da se ti instrumenti moraju usmjeriti na posebne potrebe mladih i novih poljoprivrednika, s posebnim osvrtom na pristup zemljištu te njihove gospodarske i društvene potrebe, i njima se moraju promicati projekti s najvećom dodanom vrijednošću za poljoprivrednike kojima se čuva okoliš i pravi jasna razlika između novih i mladih poljoprivrednika; dodaje da bi mladi poljoprivrednici trebali biti u stanju diversificirati svoja poljoprivredna poduzeća; naglašava da administrativni postupci za mlade poljoprivrednike trebaju biti učinkoviti i jednostavni kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za podnositelje zahtjeva i tijela javne vlasti; smatra da je za jačanje poljoprivredne konkurentnosti i dugoročne sigurnosti opskrbe hranom od ključne važnosti primjena ekološki prihvatljivih i klimatski povoljnijih inovativnih rješenja i tehnologija;
8. smatra da je potrebno preispitati broj godina u kojem poljoprivredno gospodarstvo može iskoristiti potporu i povećati ih sa sadašnjih pet na najmanje sedam godina kako bi se potaknula generacijska obnova;
9. poziva Europsku komisiju i države članice da podrže i financiraju istraživanje u području inovativnih ekoloških praksi i razvoja obnovljive energije na poljoprivrednim gospodarstvima i njihovo prihvaćanje te da potiču razmjenu najboljih praksi među poljoprivrednicima;
10. naglašava da je generacijska obnova ključna za održavanje dinamičnih ruralnih područja i obiteljskih gospodarstava širom Europe u kojima se potiču otvaranje radnih mesta, održivo poslovanje i inovacije, čime će se zajamčiti kontinuitet poljoprivredne proizvodnje i očuvati prirodni i kulturni okoliš te konsolidirati lokalne zajednice;
11. smatra da bi u pogledu smjene generacija trebalo uzeti u obzir dob mladih poljoprivrednika i da bi trebalo poticati raniji prijenos poljoprivrednih gospodarstava na mlađe generacije;
12. primjećuje da je za to potrebna dugoročna perspektiva, posebno u pogledu pristupa infrastrukturnim i uslugama kao što su zdravstvena skrb, socijalne usluge, obrazovanje, promet, brze širokopojasne mreže, pristup zajmovima pod prihvatljivim uvjetima,

odgovarajuće porezne olakšice za kupnju ili iznajmljivanje zemljišta, pojednostavljenje birokracije te osnivanje agencija, ili njihovo osnaživanje ako već postoji, koje pružaju usluge mladim poljoprivrednicima u skladu s njihovim potrebama i novim digitalnim tehnologijama; stoga je potrebno osigurati da u ruralnim područjima mlađi poljoprivrednici mogu razviti svoja poljoprivredna gospodarstva i uzdržavati svoje obitelji;

13. ukazuje da se većim i jačim organizacijama poljoprivrednika, putem osnivanja zadruga i udruživanjem u organizacije proizvođača u sektorima koji su na europskoj razini regulirani Uredbom o zajedničkoj organizaciji tržišta (ZOT), može doprinijeti većim dohotcima od poljoprivredne aktivnosti i zaštiti dohodak poljoprivrednika, osobito mlađih poljoprivrednika, podržavanjem proizvodnih odluka i isticanjem karakteristika ruralnih područja; dodaje da će se strukturnom reformom organizacija proizvođača, kako bi se povećalo njihovu odgovornost, snagu i učinkovitost, te većom razinom udruživanja učinkovito doprinijeti zaštiti razine dohotka u tom sektoru, a s vremenom i njezinu povećanju;
14. ističe da su mlađi poljoprivrednici i poljoprivrednici početnici važan izvor inovacija i poduzetništva u poljoprivredi jer donose koristi kao što su uvođenje novih znanja, razvoj novih poslovnih modela usmjerenih na krajnje korisnike, razvoj održivijih poljoprivrednih sustava, razvoj novih organizacijskih modela (npr. zajednička poljoprivredna proizvodnja, prefinanciranje, skupna nabava usluga, ideja ili sadržaja (engl. *crowdsourcing*)), jačanje veza između poljoprivrede i lokalne zajednice te prilagodba tradicionalnih znanja radi razvoja poslovnih inovacija (npr. zanatska proizvodnja hrane);
15. napominje da nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom čijim se nametanjem iskorištava značajna prednost u pregovaračkoj snazi otkupljivača i/ili prerađivača ili trgovca u odnosu na njihove dobavljače i poljoprivredne proizvođače predstavljaju ozbiljnu prijetnju stabilnosti poslovanja mlađih poljoprivrednika te odvraćaju mlađu generaciju od preuzimanja poljoprivrednih gospodarstava njihovih roditelja i od većeg uključivanja mlađih poljoprivrednika u generacijsku obnovu ruralnih prostora; poziva Europsku komisiju na donošenje adekvatne regulative na europskoj razini;
16. uzima u obzir činjenicu da je pristup zemljištu utvrđen kao najveća prepreka mlađim poljoprivrednicima i poljoprivrednicima početnicima;
17. podsjeća da je prijenos znanja na subjekte odgovorne za provedbu politika okoliša i dalje glavni izazov koji se mora hitno savladati uz pomoć potrebne tehničke i finansijske potpore; naglašava da mlađi poljoprivrednici moraju biti obučeni i stručno osposobljeni putem kvalitetnog obrazovanja koje će biti posebno usmjereno na vještine koje najviše nedostaju i koje će im omogućiti profesionalni razvoj i pronalazak i primjenu sve složenijih rješenja potrebnih za suočavanje s aktualnim i budućim izazovima u području okoliša, kvalitete i ekonomije, uključujući pristup najnovijim tehnološkim dostignućima u sektoru poljoprivrede ili održive poljoprivrede i njihovo korištenje; smatra da je stupanj obrazovanja mlađih poljoprivrednika ključan za uspješno savladavanje budućih izazova i da bi stoga viši stupanj obrazovanja trebalo nagraditi većim finansijskim doprinosom; naglašava da institucije moraju poticati i podržavati to obrazovanje radi smanjenja tehnološkog jaza; u tom kontekstu poziva na

razvoj znanja i inovacija te komunikaciju u tom području; naglašava da se za poticanje uspješnih rješenja i inovacija administrativno opterećenje ne smije povećavati;

18. potiče osnivanje programa sličnog „Erasmusu” radi poboljšanja vještina i iskustva mladih poljoprivrednika; smatra da bi takav program trebao imati naglasak na strukovnom osposobljavanju i da bi bio koristan mladim poljoprivrednicima te da bi se njime promicao program za mlade poljoprivrednike;
19. smatra da je potrebno modernizirati strukovno obrazovanje koje se nudi u ruralnim regijama; smatra da bi pristup Europskom socijalnom fondu (ESF) trebalo olakšati, a sredstva za strukovno osposobljavanje u ruralnim područjima povećati;
20. poziva Komisiju i države članice da ponude više prilika za osposobljavanje potencijalnim i dokazanim mladim poljoprivrednicima, uključujući vještine potrebne za pokretanje poduzetničke aktivnosti u poljoprivrednom sektoru te poljoprivredne, tehnološke i poduzetničke vještine kao što su marketing, umrežavanje, komunikacija i finansijske kompetencije;
21. poziva Komisiju i države članice da poduzmu mjere kojima će se osigurati prihodi poljoprivrednika u kontekstu raznih klimatskih, zdravstvenih i ekonomskih rizika te će se na taj način povećati otpornost poljoprivrednih gospodarstava, posebno uvođenjem novih alata za upravljanje rizikom i jačanjem postojećih alata;
22. ističe važnost koherentnosti između lokalnih i nacionalnih mjera te mjera EU-a za mlađe poljoprivrednike; poziva države članice da olakšaju generacijsku obnovu, među ostalim s pomoću zakona o nasljeđivanju i oporezivanju, propisa o pristupu zemljištu, transparentnih postupaka, prostornog planiranja i strategija nasljeđivanja; primjećuje da trenutačni sustav plaćanja u okviru ZPP-a, a posebno proizvodno nevezana plaćanja, mogu dovesti do viših cijena zakupa i kupnje zemljišta, da se njime ne promiče prijenos zemljišta i ne štiti na odgovarajući način mlađe poljoprivrednike od nestabilnosti poljoprivrednih cijena kojima su oni, naravno, više izloženi zbog toga što tek započinju poslovanje i nemaju dovoljno praktičnog iskustva ili su im pak na raspolaganju samo ograničeni finansijski instrumenti;
23. poziva Komisiju i države članice na snažnu predanost izravnim marketinškim kanalima kojima se mlađim poljoprivrednicima omogućuje da prodaju svoje proizvode na lokalnim tržištima na održiviji način i uz veću korist;
24. preporučuje da se ponovno razmotri provedba mjera kojima bi se motiviralo starije vlasnike da svoja poljoprivredna gospodarstva prenesu na mlađe poljoprivrednike, kao što su programi prijevremenog odlaska u mirovinu i drugi poticaji za umirovljenje;
25. smatra da bi se svaka uspješna strategija za generacijsku obnovu trebala temeljiti na holističkom pristupu, promicanju dobre prakse u vezi s okolišem te biti usmjeren na stvaranje novih prilika za zapošljavanje mlađih, da bi trebala jamčiti kontinuitet poljoprivredne proizvodnje, održivost područja i konsolidaciju zajednica, a istodobno olakšati pristup mlađih poljoprivrednika zemljištu putem transparentnih postupaka i pravednih ugovora, bankovnog financiranja i ostalih kreditnih usluga, ciljanih financiranja za nove sudionike po povoljnim uvjetima, osobito za mala poljoprivredna gospodarstva, te na pospješivanju razmjene iskustava temeljene na programu Erasmus

među mladim poljoprivrednicima koji dolaze iz različitih zemalja, savjetodavnih usluga, osposobljavanja u poljoprivredi i održivih poljoprivrednih praksi; naglašava da bi to trebalo održivu poljoprivredu, koja je od ključnog značaja za čovječanstvo, učiniti privlačnim i održivim zanimanjem za mlade poljoprivrednike i društvo u cjelini; ističe da bi civilno društvo trebalo prepoznati da rad mlađih poljoprivrednika ima javnu korist i da bi mlađi poljoprivrednici trebali dobiti i neki oblik priznanja u tom pogledu;

26. skreće pozornost na posebna obilježja najudaljenijih regija EU-a, čija se jedinstvena ekološka, klimatska i zdravstvena situacija uvelike razlikuje od europskog kontinenta te stoga, u skladu s člankom 349. UFEU-a, poziva da se tim regijama i njihovim posebnim potrebama i prednostima posveti veća pozornost u provedbi i izradi instrumenata ZPP-a za mlade poljoprivrednike, među ostalim i u pogledu pristupa financiranju;
27. ističe da bi mala i obiteljska gospodarstva koja posluju u otežanim uvjetima i traže dodatni izvor zarade trebalo još više podupirati, npr. financiranjem savjetodavnih usluga ili inovativnih poslovnih modela;
28. smatra da je važno poticati širenje mreža europskih istraživača, stručnjaka, rukovoditelja i mlađih poljoprivrednika koji žele identificirati nove modele gospodarskog razvoja u cilju pronalaska inovativnih rješenja za društvene i tržišne potrebe koje proizlaze iz novih poljoprivrednih poduzeća;
29. preporučuje da se u pogledu generacijske obnove mora uzeti u obzir i međugeneracijska obnova u korist mlađih i starijih poljoprivrednika; napominje da je važno da poljoprivrednici izrade plan nasljeđivanja poljoprivrednog gospodarstva i da se osigura prijelazna naknada kojom bi se to nasljeđivanje olakšalo;
30. ističe da bi uvođenje obvezne mjere početne potpore za mlade poljoprivrednike trebalo uzeti u obzir u svakom budućem ZPP-u;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	20.3.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 61 1 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Ivo Belet, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Stefan Eck, Bas Eickhout, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, Anneli Jäättänenmäki, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Jo Leinen, Peter Liese, Lukas Mandl, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Julia Reid, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Claudiu Ciprian Tănasescu, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Christofer Fjellner, Elena Gentile, Merja Kyllönen, Norbert Lins, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Mihai Turcanu
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Fernando Ruas, Ruža Tomašić

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

61	+
ALDE:	Gerben-Jan Gerbrandy, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Frédérique Ries
ECR:	Mark Demesmaeker, Arne Gericke, Urszula Krupa, Bolesław G. Piecha, Ruža Tomašić, Jadwiga Wiśniewska
EFDD:	Piernicola Pedicini
ENF:	Sylvie Goddyn
GUE/NGL:	Stefan Eck, Kateřina Konečná, Merja Kyllönen
PPE:	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Christofer Fjellner, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Lukas Mandl, Fernando Ruas, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Ivica Tolić, Mihai Turcanu, Adina-Ioana Vălean
S&D:	Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Elena Gentile, Jytte Guteland, Karin Kadenbach, Jo Leinen, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Pavel Poc, Daciana Octavia Sârbu, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE:	Marco Affronte, Margrete Auken, Bas Eickhout, Michèle Rivasi, Davor Škrlec

1	-
EFDD	Julia Reid

0	0

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	24.4.2018	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	33 2 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Jacques Colombier, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Zbigniew Kuźmiuk, Norbert Lins, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Giulia Moi, Ulrike Müller, Maria Noichl, Laurențiu Rebega, Bronis Ropé, Maria Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Maria Gabriela Zoană, Marco Zullo	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Bas Belder, Franc Bogovič, Jens Gieseke, Karin Kadenbach, Elsi Katainen, Momchil Nekov, Ivari Padar, Tom Vandenkendelaere, Thomas Waitz	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Stanisław Ozóg	

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM
ODBORU**

33	+
ALDE	Ivan Jakovčić, Elsi Katainen, Ulrike Müller
ECR	Jørn Dohrmann, Zbigniew Kuźmiuk, Stanisław Ożóg, Laurențiu Rebega
EFDD	Giulia Moi, Marco Zullo
ENF	Jacques Colombier, Philippe Loiseau
GUE/NGL	Matt Carthy
PPE	Franc Bogovič, Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Jens Gieseke, Esther Herranz García, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Mairead McGuinness, Tom Vandenkendelaere
S & D	Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Karin Kadenbach, Momchil Nekov, Maria Noichl, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Maria Gabriela Zoañă

2	-
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Maria Lidia Senra Rodríguez

3	0
VERTS/ALE	Martin Häusling, Bronis Ropè, Thomas Waitz

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani